

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Jedličkové a soudců JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., a JUDr. Zuzany Bystřické v právní věci žalobce **Dražební společnost MORAVA s.r.o.**, se sídlem ve Zlíně, Dlouhá 4433, zast. JUDr. Adamem Rakovským, advokátem se sídlem v Praze 2, Václavská 316/12, proti žalovanému **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem v Brně, nám. Svobody 4, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 11.10.2010, č.j. 13291/10-1507-708892, **se z r u š u j e** pro nezákonnost a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9.200,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Adama Rakovského, advokáta se sídlem v Praze, Václavská 316/12.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 17.12.2010 se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 11.10.2010, č.j. 13291/10-1507-708892, kterým bylo zamítnuto odvolání proti předchozímu prvostupňovému rozhodnutí Finančního úřadu v Uherském Hradišti ze dne 24.3.2010, č.j. 54870/10/336960709849, kterým byla žalobci uložena pokuta za porušení povinnosti stanované v ust. § 4 zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „ZOPH“). Žalobce se domáhal též přezkoumání tohoto prvostupňového správního rozhodnutí.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného vyplývá, že Finanční úřad v Uherském Hradišti obdržel dne 9.2.2009 usnesení o postoupení věci od Finančního úřadu ve Frýdku-Místku ohledně možného porušení povinnosti zakotvené v ZOPH, a to obchodní společností REAL KREDIT a.s. Z usnesení vyplývá, že žalobce přijal dne 25.6.2008 v hotovosti částku ve výši 8 mil. Kč od poskytovatele platby REAL KREDIT a.s., jak vyplynulo z příjmového pokladního dokladu ze dne 25.6.2008, přičemž účelem platby byla úhrada části doplatku ceny dosažené vydražením za soubor nemovitostí „Bytový dům v ulici Habrové“. Kurz ČNB činil ke dni 25.6.2008 24,075 Kč za 1 EUR. Po přepočtu představovala částka 8 mil. Kč 332.295,- EUR. Tím došlo k překročení limitu pro hotovostní platby podle ust. § 4 odst. 1 ZOPH, který činí 15.000,- EUR. Poskytovatel platby byl povinen podle ust. § 4 odst. 4 ZOPH požádat příjemce platby ke sdělení čísla účtu u peněžního ústavu a uhradit předmětnou částku bezhotovostním převodem. Jelikož příjemce nadlimitní částku přijal v hotovosti, dopustil se správního deliktu ve smyslu ust. § 6 odst. 2 ZOPH. Na základě toho správce daně doručil žalobci dne 3.12.2009 Oznámení o zahájení správního řízení. Ve věci bylo nařízeno jednání na 15.12.2009, o němž byl žalobce uvědoměn. K uplatnění svých práv zaslal žalobce dne 14.12.2009 správci daně své vyjádření ve věci, dále se zúčastnil nařízeného ústního jednání, o němž byl sepsán Protokol o ústním jednání. V rámci ústního jednání byl žalobce seznámen s rozhodnými skutečnostmi pro uložení pokuty, k nimž měl možnost se vyjádřit. Na základě provedeného řízení bylo správcem daně vydáno dne 24.3.2010 rozhodnutí, kterým byla uložena žalobci pokuta za porušení povinnosti dle ust. § 3 a § 4 ZOPH ve výši 50.000,- Kč a dále byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady řízení v paušální částce 1.000,- Kč. Proti rozhodnutí správce daně podal žalobce odvolání, v němž navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a zastavení správního řízení. Žalobce namítal nesprávnost právního závěru správce daně ze tří důvodů. Prvním důvodem bylo, že přijetí hotovostní platby, jako doplatku ceny dosažené vydražením, nepředstavuje porušení ZOPH. Druhým důvodem bylo, že na straně žalobce absentuje zavinění, které k 25.6.2008 (přijetí platby) bylo podmínkou spáchání správního deliktu dle ZOPH. Třetím důvodem bylo, že se správce daně nevypořádal se všemi námitkami žalobce uplatněnými v průběhu správního řízení, čímž došlo k porušení především ust. § 68 odst. 3 zák.č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný k první odvolací námitce uvedl, že podle ust. § 4 odst. 1 ZOPH je povinen poskytovatel platby, jejíž výše překračuje částku 15.000,- EUR (limit), provést platbu bezhotovostní; to neplatí, jde-li o platbu, která musí být podle zvláštního právního předpisu provedena v hotovosti. V poznámce pod čarou pod bodem 2) se uvádí, že tímto zvláštním právním předpisem může být např. zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVD“). Podle žalovaného je však z ustanovení ZOPH zřejmé, že výjimka ze ZOPH se vztahuje pouze na ty platby, které nemohou být provedeny jinak, než v hotovosti, a proto ZVD nelze bezvýhradně považovat za zvláštní právní předpis, podle něhož může být platba provedena v hotovosti kdykoliv, ale jen v situaci, u které to samotný zvláštní právní předpis připouští. Současný ZVD (po novele provedené zákonem č. 315/2006 Sb.) umožňuje provést hotovostní platbu nad limit stanovený v ZOPH bez omezení pouze v případě složení dražební jistoty. Možnost této hotovostní nadlimitní platby vychází z účelu dražební jistoty, kdy dle ust. § 2 písm. d) ZVD se dražební jistotou rozumí zajištění budoucích závazků účastníků dražby, kdy kromě vydražitele je ostatním účastníkům tato dražební jistota vrácena bez zbytečného odkladu po skončení dražby. Jedná se totiž pouze o zajišťovací prostředek ke splnění budoucího závazku, o kterém v době složení dražební jistoty není jisté, jestli vznikne či nikoliv. Podle ust. § 14 odst. 1 ZVD je dražebník oprávněn po účastníkovi

dražby žádat složení dražební jistoty a účastník dražby je povinen dražebníkovi složit dražební jistotou v penězích nebo ve formě bankovní záruky. Novela ZVD provedená zákonem č. 315/2006 Sb. připouští, aby dražebník v dražební vyhlášce vyloučil možnost skládání dražební jistoty do rukou dražebníka v hotovosti, přesahuje-li dražební jistota limit stanovený ZOPH (§ 14 odst. 2 ZVD). Důvodová zpráva k citované novele totiž uvádí, že skládání dražební jistoty v hotovosti vyvolává další možné spojitě problémy na straně dražebníka, zejména problém s pravostí bankovek nebo bezpečnostními opatřeními k ochraně peněz při transportu do banky apod. Podle žalovaného však v žádném případě ZVD neumožňuje při úhradě ceny dosažené vydražením překročit limit hotovostních plateb stanovených v ZOPH. Podle ust. § 20 odst. 1 ZVD dražebník vyhlásí konání dražby dražební vyhláškou, přitom v ní uvede je-li přípustný i jiný způsob úhrady ceny dosažené vydražením než v hotovosti (písm. g) cit. zák.), přičemž způsob úhrady nesmí být pro vydražitele spojen s nadbytečnými obtížemi. Podle žalovaného lze mezi nadbytečné obtíže pro vydražitele zařadit manipulaci s větším množstvím peněz v hotovosti a obtíže s pravostí bankovek či bezpečným předáváním peněz. Podle žalovaného však lze mezi nadbytečné obtíže pro vydražitele zařadit i obtíže spojené s nedodržením ZOPH, když z tohoto zákona vyplývají pro vydražitele nemalé sankce za porušení tohoto zákona, přičemž bezhotovostní forma úhrady žádné nadbytečné obtíže vydražiteli nezpůsobuje. Smyslem přijetí ZOPH byla racionalizace a optimalizace peněžního hotovostního oběhu, a také působení proti závažné hospodářské trestné činnosti, korupci, legalizaci výnosů z trestné činnosti (tzv. praní špinavých peněz), a tím dosažení bezpečnosti zúčastněných subjektů. Pokud by bylo možné ve veřejných dražbách neomezeně poskytovat nebo přijímat nadlimitní hotovostní platby, vytvářela by tato situace neomezený prostor pro „praní špinavých peněz“, což je v rozporu se smyslem a účelem ZOPH. Podle žalovaného se nelze domnívat, že ust. § 20 odst. 1 ZVD upřednostňuje nějaký způsob úhrady peněz, jak argumentoval žalobce v odvolání, jediným kritériem je, že způsob úhrady nesmí být pro vydražitele spojen s nadbytečnými obtížemi, a proto musí být zvolen takový způsob úhrady, který je vhodný pro vydražitele a současně je v souladu s právními předpisy. ZVD byl koncipován v souladu s ZOPH a jejich ustanovení se navzájem nevylučují. Oba zákony reflektují existenci druhého a obsahují ustanovení, ve kterých na sebe odkazují (§ 14 odst.2 ZVD). I z důvodové zprávy k novele ZVD (provedené zákonem č. 315/2006 Sb.) vyplývá, že samotný ZVD vychází ze ZOPH. Jelikož ZVD připouští několik možností úhrady ceny dosažené vydražením, bylo i v předmětné věci v dražební vyhlášce v čl. IX pod bodem 1 stanoveno, že vydražitel je povinen uhradit cenu dosaženou vydražením buď bankovním převodem na účet dražebníka, poštovní poukázkou nebo v hotovosti do pokladny dražebníka v místě sídla dražebníka. Dražebník zde současně uvedl číslo svého účtu – bankovní spojení a ze spisového materiálu vyplývá, že vydražitel na tento účet uhradil část ceny dosažené vydražením ve výši 4 mil. Kč, a to do konce ve stejný den, kdy došlo k nadlimitní hotovostní úhradě zbývajících částky 8 mil. Kč (celková vydražená částka činila 12 mil. Kč). Z čl. IX bodu 1 dražební vyhlášky a i ze způsobu úhrady části vydražené částky ve výši 4 mil. Kč je podle žalovaného zřejmé, že i zbylá částka ve výši 8 mil. Kč nemusela být uhrazena v hotovosti a mohla být bezhotovostně převedena na účet dražebníka. Závěrem k této námitce žalovaný uvedl, že z výše uvedeného je zřejmé, že předmětná sporná částka nemusela být bezvýhradně uhrazena v hotovosti, a proto nebyla splněna podmínka pro využití výjimky uvedené v § 4 odst. 1 ZOPH. K druhé odvolací námitce týkající se absence zavinění, žalovaný uvedl, že podle přechodného ustanovení v čl. II zákona č. 303/2008 Sb., kterým se mění ZOPH, se řízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, dokončí podle dosavadní právní úpravy. Účinnost zákona č. 303/2008 Sb. nastala dnem 19.8.2008. Správce daně obdržel podnět k prošetření předmětné věci od jiného správce daně až dne 9.2.2009. Na základě tohoto podnětu zahájil správce daně správní řízení i s žalobcem, jako příjemcem platby. Jelikož v daném případě nebylo v souladu s čl. II zákona č. 303/2008

Sb. pravomocně skončeno řízení před účinností zákona č. 303/2008 Sb., postupoval správce daně v souladu s čl. II zákona č. 303/2008 Sb. podle nové právní úpravy, a proto subjektivní odpovědnost příjemce platby nezkoumal. Předmětnou novelou provedenou zákonem č. 303/2008 Sb. totiž byla zavedena objektivní odpovědnost za správní delikt, a proto se v řízení dle ZOPH již případný úmysl a účel hotovostních transakcí nezkoumá. Objektivní odpovědnost právnické osoby za protiprávní jednání, kdy se již nezkoumá její vědomostní ani volní stav vůči protiprávnímu jednání, je běžnou konstrukcí norem správních deliktů. Je pravdou, že před novelou zákon nerozlišoval, zda se správního deliktu dopustila fyzická nebo právnická osoba, přičemž na straně příjemce platby musel kontrolní orgán vždy prokázat zavinění. Jednalo se o subjektivní odpovědnost příjemce plateb, a to i v případě právnických osob, což bylo v rozporu s teorií objektivní odpovědnosti u právnických osob, která je v českém právním řádu obecně prosazena. Tento nedostatek právní úpravy byl napraven právě zákonem č. 303/2008 Sb. Žalovaný nesouhlasil ani s třetí odvolací námitkou, podle níž se správce daně nevypořádal se všemi uplatněnými námitkami žalobce, čímž došlo k porušení ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Podle žalovaného postupoval správce daně v souladu se ZOPH i správním řádem. Řádně zahájil správní řízení, o ústním jednání sepsal protokol a na základě nashromážděných podkladů vydal dne 24.3.2010 rozhodnutí ve věci. Toto rozhodnutí obsahuje veškeré náležitosti ve smyslu ust. § 68 správního řádu. Správce daně v něm uvedl podklady, které ho vedly k vydání rozhodnutí, úvahy, kterými se řídil při hodnocení pokladů a při výkladu právních předpisů. Správce daně se řídil zásadou volného hodnocení důkazů, podle které hodnotí podklady a důkazy podle své úvahy, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Podle žalovaného je z rozhodnutí zřejmé, že se správce daně zabýval všemi hledisky, která byla nezbytná pro zákonem předpokládané úvahy správce daně, za tím účelem si opatřil potřebné důkazní prostředky, z nich vyvodil skutková a právní zjištění, a poté správním uvážením, při respektování zákonných kritérií a v souladu s pravidly logického uvažování, dospěl k rozhodnutí. Podle žalovaného je z rozhodnutí správce daně zřejmé, jaké úvahy ho vedly k uložení sankce ve výši 50.000,- Kč. Přitom v odůvodnění rozhodnutí reagoval správce daně i na námitky žalobce. Jelikož žalovaný neshledal odvolací námitky žalobce za důvodné, jeho odvolání proto zamítl.

Proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného podal žalobce včas žalobu, v níž uvedl, že rozhodnutím správce daně ze dne 24.3.2010 byl uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle ust. § 6 odst. 2 ZOPH, za což mu byla uložena pokuta ve výši 50.000,- Kč. Odvolání žalobce, kterým brojil proti prvostupňovému rozhodnutí správce daně, bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím žalovaného. Žalobce je přesvědčen, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, a to z následujících důvodů. Prvním důvodem je, že žalovaný nesprávně posoudil časovou působnost novely ZOPH a rozhodl tak o skutku podle znění ZOPH, jež se na daný případ nevztahovalo. Druhým důvodem je, že žalovaný nesprávně posoudil skutek žalobce, neboť přijetí doplatku ceny dosažené vydražením ve veřejné dražbě nepředstavovalo porušení ZOPH. Třetím důvodem je, že žalovaný rozhodoval v rozporu s principy správního trestání, což mělo rovněž za následek vydání nezákonného rozhodnutí ve věci. Dne 7.12.2009 bylo žalobci oznámeno zahájení správního řízení pro podezření z porušení ZOPH, protože měl dne 25.6.2008 přijmout platbu v hotovosti ve výši 8 mil. Kč. V průběhu správního řízení žalobce opakovaně argumentoval, že předmětný správní delikt nespáchal. Žalobce vykonává činnost dražebníka ve smyslu ZVD a hotovostní platbu přijal v souvislosti s výkonem této činnosti. Jednalo se o doplatek ceny dosažené vydražením souboru nemovitostí „Bytový dům v ulici Habrové“. Žalobce ve správním řízení především namítal absenci porušení ZOPH, když hotovostní operace podle ZVD představují přípustnou výjimku ze ZOPH. Vedle toho namítl z opatrnosti také absenci materiálního znaku správního

deliktu, konkrétně zavinění s tím, že o tvrzeném porušení ZOPH nevěděl, neboť se řídil textem ZOPH, ze kterého dovodil shora uvedené. Správce daně přesto posoudil jednání žalobce jako správní delikt podle ust. § 6 odst. 2 ZOPH a uložil mu za to pokutu ve výši 50.000,- Kč. Své dřívější námitky žalobce doplnil námitkou nepřezkoumatelnosti důvodů rozhodnutí a námitkou aplikace nesprávného znění ZOPH. Žalovaný přesto odvolání žalobce zamítl. Námitku nezákonnosti napadeného rozhodnutí v důsledku posuzování skutku žalobce podle nesprávného znění ZOPH, žalobce doplnil tak, že ZOPH je účinný od 1.7.2004, přičemž do data podání žaloby byl novelizován pouze jednou, a to zákonem č. 303/2008 Sb. s účinností od 19.8.2008. Novela ZOPH měla zásadní vliv na posouzení protiprávnosti jednání žalobce. Podle ust. § 6 odst. 2 ZOPH v původním znění platilo, že „kontrolní orgán uloží pokutu ve výši podle odst. 1 i příjemci hotovostní platby, pokud tato platba přesáhla limit a příjemce platby musel vědět, že jejím uskutečněním došlo k porušení tohoto zákona“. Naproti tomu podle totožného ustanovení po novele zákona platilo, že „právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že přijme hotovostní platbu, která byla provedena v rozporu s tímto zákonem“. Podle žalobce je z uvedeného zřejmé, že současná právní úprava (ve znění po novele ZOPH) je pro žalobce přísnější, neboť zakládá objektivní odpovědnost příjemce platby a příjemce platby je tak odpovědný bez ohledu na zavinění. Podle původní úpravy muselo být prokazováno zavinění příjemce platby alespoň ve formě vědomé nedbalosti. Jednání příjemce bylo správním deliktem pouze tehdy, kdy musel vědět, že přijetím hotovosti porušuje ZOPH. V posuzované věci žalobce přijal hotovostní platbu dne 25.6.2008, tedy za účinnosti původního znění ZOPH. Správce daně i žalovaný však posuzovali jednání žalobce podle ZOPH v novelizovaném znění. Podle žalobce nemůže správní orgán posuzovat skutek podle normy, která nabyla účinnosti až po spáchání skutku, a která je současně pro žalobce přísnější. To vyplývá z obecné zásady zákazu retroaktivity, a také z obecných zásad trestního práva. Aplikovatelnost principů trestního práva na oblast správního trestání je konstantně soudy judikována. Nejvyšší správní soud např. judikoval v rozhodnutí ze dne 31.5.2007, sp. zn. 8 As 17/2007, že trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy, jako trestnost trestných činů („v tomto směru lze odkázat na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., která podle stabilní judikatury Evropského soudu pro lidská práva „trestním obvinění“ ve smyslu svého čl. 6 odst. 1 rozumí i řízení o sankcích ukládaných správními úřady za přestupek nebo jiný správní delikt (...)“). Podle žalobce z uvedeného vyplývá, že časová působnost správně deliktních norem se řídí totožnými principy jako časová působnost trestních norem. Trestněprávní normy v tomto smyslu pravidelně vyjadřují zásadu, že trestní předpisy nepůsobí nazpět, a proto se v otázkách hmotného práva zásadně aplikuje předpis účinný v době spáchání trestného skutku. Podle pozdějšího zákona se trestnost činu posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější: „Trestnost činu se posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější“ (viz zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „trestní zákoník“, totožně pak zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „trestní zákon“). Výše uvedené platí i přes úpravu přechodných ustanovení novely ZOPH, podle které „se řízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, dokončí podle dosavadní právní úpravy“. Žalovaný toto ustanovení zřejmě nesprávně vyhodnotil tak, že podle novelizovaného znění má být postupováno v řízeních neskončených před dotčenou novelizací, a to nejen procesně, ale i hmotněprávně, tedy že má být podle současného znění posuzována i protiprávnost jednání. Podle žalobce tomu tak není. Citované ustanovení je typickým přechodným ustanovením procesních předpisů, kterým se upravuje toliko postup v řízení (např. správní řád obsahuje totožný text v ust. § 179 odst. 1 věty první, když v komentáři k tomuto zákonu se uvádí, že jde o ustanovení typické pro procesní normy, kdy je

třeba upravit problematiku pravomocně neukončených řízení před účinností nového procesního předpisu). Obdobná ustanovení obsahují procesní předpisy napříč českým právním řádem. Naopak přechodná ustanovení hmotněprávních norem jsou zásadně odlišná. Jak z dikce přechodného ustanovení, tak z obecného použití uvedené formulace podle žalobce nepochybně vyplývá, že přechodné ustanovení upravuje pouze postup v řízení (tedy proces) a v žádném případě nemá hmotněprávní přesah. Podle žalobce měla být tedy trestnost skutku posuzována podle ZOPH v jeho původním znění, přičemž žalovaný rozhodoval o skutku podle normy, která na daný skutek nedopadala. Pokud by žalovaný posuzoval skutek podle ZOPH v jeho původním znění, které mělo být bezesporu aplikováno, dospěl by jednoznačně k závěru, že správní delikt spáchán nebyl. Jak vyplývá z mnoha vyjádření žalobce, ten byl a dosud stále je přesvědčen, že přijetím dotčené platby nedošlo k porušení ZOPH. Proto nemohl být naplněn subjektivní znak správního deliktu. I kdyby snad žalobce nebyl oprávněn předmětnou platbu přijmout, nemohlo by podle původní právní úpravy dojít ke spáchání správního deliktu, protože by nebyly naplněny všechny jeho znaky. Žalobce tedy uvedenou žalobní námitku shrnuje tak, že v důsledku nesprávného právního posouzení časové působnosti předmětné normy, žalovaný rozhodl v neprospěch žalobce v rozporu s právními předpisy. K druhé žalobní námitce, týkající se absence porušení ZOPH, žalobce hlavně doplnil, že se zabývá organizováním dražeb ve smyslu ZVD a při výkonu své činnosti pravidelně operuje s finančními prostředky účastníků dražby. ZVD předpokládá, že tyto finanční operace (např. skládání dražební jistoty) budou prováděny v hotovosti. Tento způsob úhrady vyplývá z charakteru předmětné činnosti. Žalobce je proto přesvědčen, že finanční operace prováděné dražebníkem v režimu ZVD představují zákonnou výjimku ze ZOPH a přijímání nadlimitní hotovosti je v takovém případě dovoleno. Obecná povinnost provádět bezhotovostní platby nad limit 15.000,- EUR je zakotvena v ust. § 4 odst. 1 ZOPH. V následující větě téhož ustanovení je zakotvena výjimka z tohoto pravidla, a to mimo jiné pro platby prováděné podle ZVD. Účastník dražby tak může hradit doplatek ceny dosažené vydražením v penězích, a to i tehdy, přesahuje-li výše doplatku částku 15.000,- EUR ve smyslu ust. § 4 odst. 1 ZVD. Správnost tohoto názoru vyplývá i z dikce ust. § 20 odst. 1 písm. g) ZVD, podle něhož „dražebník vyhlásí konání dražby dražební vyhláškou, v níž uvede, je-li přípustný i jiný způsob úhrady ceny dosažené vydražením, než úhrada v hotovosti; způsob úhrady ceny dosažené vydražením nesmí být pro vydražitele spojen s nadbytečnými obtížemi“. Zákonodárce tedy v první řadě počítá s úhradou v hotovosti, vedle níž připouští i další způsoby úhrady doplatku ceny dosažené vydražením. K tomuto dospěl žalobce jazykovým výkladem dikce tohoto ustanovení a především použitím spojky „i“. Dražebník tedy nemůže úhradu v hotovosti vůbec vyloučit, může pouze stanovit i další způsoby zaplacení. Naopak, pokud by tak dražebník učinil, založil by důvod neplatnosti dotčené dražby ve smyslu ust. § 24 odst. 3 ZVD a vystavil by se sankcím za svoji odpovědnost vůči návrhovateli dražby, aktivovanou dražební vyhláškou s protiprávním obsahem. Platba v hotovosti v režimu ZVD byla předpokládána i při koncepci ZOPH, což vyplývá i z textu Důvodové zprávy k ust. § 4 ZOPH, podle něhož platí, že „platba, která musí být provedena v hotovosti podle zvláštního právního předpisu, je vyňata z povinnosti bezhotovostní platby“. Jedná se především o platby uskutečněné ve veřejné dražbě. To se následně projevilo v poznámce pod čarou č. 2 k ust. § 4 odst. 1 ZOPH, z něhož vyplývá, že jde „např. o ZVD a dále např. o zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů“. K druhé žalobní námitce žalobce závěrem uvedl, že hotovostní platby prováděné v souvislosti s dražbou, představují výjimku z působnosti ZOPH, tedy, že přijetí takové platby nemůže být správním deliktem podle ZOPH. K třetí žalobní námitce žalobce doplnil, že na principy správního trestání dopadají principy trestání trestního. Tyto principy však nebyly v dotčeném řízení aplikovány. V průběhu let 2009-2010 bylo s žalobcem vedeno několikero správních řízení pro podezření z porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH. Žalovaný o tom věděl ze své

úřední činnosti, když opakovaně rozhodoval o odvoláních žalobce. K tomu došlo v důsledku odlišného výkladu ZOPH, když žalobce v několika případech přijal nadlimitní hotovostní platbu v dobré víře, že mu ZOPH takové jednání dovoluje. První meritorní rozhodnutí vůči žalobci bylo vydáno v létě roku 2009, kdy správce daně poprvé konstatoval, že nesdílí názor žalobce s tím, že přijetí hotovostní platby dražebníkem podle ZOPH nepředstavuje výjimku z aplikace tohoto zákona. Žalobce ihned poté přestal hotovostní platby přijímat. Až do současné doby je vedeno s žalobcem několikero správních řízení pro přijetí nadlimitní hotovosti. K přijetí nadlimitní hotovosti docházelo v období před doručením prvního meritorního rozhodnutí z dotčených řízení, jehož prostřednictvím byl žalobce seznámen s právním názorem správce daně. V souladu s naukou trestního práva lze obecně kvalifikovat jednání žalobce jako vícečinný souběh stejnorodý. Přitom jednání v souběhu je nutno trestat podle obecných zásah trestního práva pro ukládání trestů. Správní orgány však tímto způsobem nepostupovaly. Ukládání trestů za každý delikt zvlášť je v rozporu s účely správního trestání, neboť vedením mnoha správních řízení pro sbíhající se delikty je uměle navyšována celková výše uložených sankcí i nákladů řízení. Správní orgán měl naopak postupovat analogicky podle norem trestního práva, tj. měl zahájit pro všechny delikty jedno společné řízení ve smyslu ust. § 43 odst. 1 trestního zákoníku. Správnost takového postupu již judikovala soudní praxe, např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.5.2007, sp. zn. 8 As 17/2007, z něhož vyplývá, že „při trestání správních deliktů se přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů“. Souběh trestných činů je upraven v ust. § 43 a násl. trestního zákoníku. Toto ustanovení je třeba vykládat analogicky pro správní trestání tak, že pokud správní orgán ve správním řízení rozhoduje o vině účastníka za správní delikt, k jehož spáchání došlo dříve, než bylo tímto správním orgánem vydáno rozhodnutí o vině účastníka za jiný správní delikt, pak tento správní orgán zruší dřívější rozhodnutí co do výroku o trestu a nahradí jej trestem souhrnným. Souhrnným trestem by měl být postižen nepřísneji postižitelný delikt a ostatní tresty by tímto měly být absorbovány. Výměra sankce při ukládání souhrnného trestu by měla především zohlednit skutečnost, že se nejedná o recidivu, a že tresty nelze počítat. Výše uvedeným způsobem však správce daně ani žalovaný nepostupovali. Přitom je povinností správních orgánů trestat účastníka řízení v souladu s právními předpisy a obecnými zásadami, přitom uložení souhrnného trestu nemůže být podmínováno podaným návrhem účastníka řízení. Žalobce k této třetí žalobní námitce závěrem uvedl, že správce daně rozhodoval v rozporu s principy správního trestání, pokud pro každý jednotlivý skutek zahajoval nové řízení a pokud nevydal rozhodnutí, kterým by žalobci uložil souhrnný trest. Tento nezákonný postup vždy následně potvrdil žalovaný, čímž zatížil řízení vadou, která měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce ze všech výše uvedených důvodů navrhl soudu, aby rozhodnutí žalovaného i prvostupňové správní rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí ve věci. Pokud soud neshledá důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného, pak žalobce soudu navrhl ve smyslu ust. § 78 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), aby upustil od potrestání nebo uložený trest snížil, protože s ohledem na výše uvedené, a také s ohledem na nepatrnou společenskou nebezpečnost předmětného skutku, byl žalobci uložen trest ve zjevně nepřiměřené výši.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že podle přechodného ustanovení v čl. 2 zákona č. 303/2008 Sb. (novela ZOPH), který nabyl účinnosti dne 19.8.2008, se řízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, dokončí podle dosavadní právní úpravy. Podle žalovaného jsou zde rozhodující dva slovní termíny, a to „nebyla pravomocně skončena“ a „dokončí“. Rozborem těchto termínů dospěl žalovaný k závěru, že dokončit řízení podle starší právní úpravy účinné do 19.8.2008, lze taková řízení, která ještě nebyla pravomocně skončena. Pojem „dokončí“ podle žalovaného znamená, že se jedná o

něco, co už probíhá, tedy něco, co už bylo v minulosti zahájeno. V posuzovaném případě obdržel správce daně podnět k prošetření věci až dne 9.2.2009. Protože se nejednalo v souladu s čl. II zákona č. 303/2008 Sb. (novela ZOPH) o řízení již zahájené před účinností zákona č. 303/2008 Sb., tedy před 19.8.2008, nebylo možné je proto „dokončit“ podle starší právní úpravy. Jelikož prvostupňový správce daně postupoval v souladu s čl. II zákona č. 303/2008 Sb. již podle nové právní úpravy, tak subjektivní odpovědnost příjemce platby nezkoumal. Novelou ZOPH byla zavedena objektivní odpovědnost za správní delikt, a proto se v řízení dle ZOPH případný úmysl a účel hotovostních transakcí nezkoumá. Objektivní odpovědnost právnické osoby za protiprávní jednání, kdy se nezkoumá její vědomostní ani volní stav, resp. vztah k protiprávnímu jednání, je běžnou konstrukcí norem správních deliktů. ZOPH před novelou nerozlišoval, zda se správního deliktu dopustila fyzická nebo právnická osoba, přičemž na straně příjemce musel kontrolní orgán vždy prokázat zavinění. Tato subjektivní odpovědnost příjemce plateb, dokonce i případě právnických osob, byla v rozporu s teorií objektivní odpovědnosti, která je v českém právním řádu obecně prosazena u právnických osob. Tento nedostatek právní úpravy byl napraven právě zákonem č. 303/2008 Sb. K zákazu retroaktivity odkázal žalovaný na nálezy Ústavního soudu Pl. ÚS 21/96 ze dne 4.2.1997, v němž Ústavní soud zdůraznil, že zákaz zpětné účinnosti právních norem patří k základním principům právního státu, přičemž dále provedl rozbor zákazu retroaktivity. Podle Ústavního soudu dochází k pravé retroaktivitě tehdy, když právní norma zakládá právní účinky do minulosti, na rozdíl od ní nepravá retroaktivita reguluje právní vztahy založené v minulosti. Tyto vztahy však mění s účinky výlučně do budoucna. Nedochází ke změně zpětně, ale pouze až okamžikem nabytí účinnosti zákona. Příklad nepravé retroaktivity se vztahuje i na zákon č. 303/2008 Sb., neboť podle žalovaného normy, v něm obsažené, regulují právní vztahy založené v minulosti (přechodné ustanovení), ale s účinky výhradně do budoucna, a to po nabytí účinnosti tohoto zákona. Jinak platí zásada nepřipustnosti pravé retroaktivity, z níž existují striktně omezené výjimky přípustnosti, naopak u retroaktivity nepravé platí zásada obecné přípustnosti, z níž existují výjimky její nepřipustnosti. Právní teorie k nepravé retroaktivitě také konstatuje, že tato je zásadně přípustná, ale může být ústavněprávně nepřipustnou, jestliže je tím zasaženo do důvěry ve skutkovou podstatu. K druhé žalobní námitce žalovaný uvedl, že dle ust. § 4 odst. 1 ZOPH je poskytovatel platby, jejíž výše překračuje částku 15.000,- EUR, povinen provést platbu bezhotovostní; to neplatí, jde-li o platbu, která musí být podle zvláštního právního předpisu provedena v hotovosti. V poznámce pod čarou č. 2 se uvádí, že tímto zvláštním předpisem může být např. ZVD, což žalobce v žalobě namítal. Z výše citovaného ustanovení ZOPH je však podle žalovaného zřejmé, že výjimka ze ZOPH se vztahuje na ty platby, které nemohou být provedeny jinak než v hotovosti, a proto ZVD nelze podle žalovaného kompletně a bezvýhradně považovat za „zvláštní právní předpis, podle něhož musí být platba provedena v hotovosti“ kdykoliv, ale vždy jen v takové situaci, u které to samotný právní předpis připouští. Současný ZVD (po novele provedené zákonem č. 315/2006 Sb.) umožňuje provést hotovostní platbu nad limit stanovený v ZOPH bez omezení pouze v případě složení dražební jistoty. To vyplývá z charakteru a účelu dražební jistoty, kdy podle ust. § 2 písm. d) ZVD se dražební jistotou rozumí zajištění budoucích závazků účastníků dražby, přitom kromě vydražitele je ostatním účastníkům tato jistota vrácena po skončení dražby. Jedná se pouze o zajišťovací prostředek ke splnění budoucího závazku, o němž v době složení dražební jistoty není jisté, jestli vznikne nebo ne. Podle ust. § 14 odst. 1 a 2 ZVD je dražebník oprávněn po účastníkovi dražby žádat složení dražební jistoty a účastník dražby je povinen složit dražební jistotou v penězích nebo ve formě bankovní záruky, přitom dražebník je povinen umožnit oba uvedené způsoby. Dražebník má však možnost v souladu s ust. § 14 odst. 2 ZVD pokud přesahuje dražební jistota částku 15.000,- EUR, vyloučit v dražební vyhlášce její složení do rukou dražebníka v hotovosti. Podle žalovaného však v žádném případě ZVD neumožňuje při úhradě ceny

předmětu dražby dosažené vydražením překročit v případě hotovostních plateb limit stanovený v ZOPH. Podle ust. § 20 odst. 1 ZVD vyhlásí dražebník konání dražby dražební vyhláškou a ve vyhlášce mimo jiné podle písm. g) uvede, je-li přípustný i jiný způsob úhrady ceny dosažené vydražením, než úhrada v hotovosti; způsob úhrady ceny dosažené vydražením nesmí být pro vydražitele spojen s nadbytečnými obtížemi. Mezi tyto nadbytečné obtíže lze zařadit např. manipulaci s větším množstvím peněz v hotovosti, také obtíže s pravostí bankovek a bezpečným předáním peněz. Podle názoru žalovaného však jsou nadbytečné obtíže pro vydražitele spojeny také s nedodržením zákonných ustanovení ZOPH, neboť z toho pro vydražitele plynou nemalé sankce, když bezhotovostní forma úhrady tyto „nadbytečné obtíže pro vydražitele nezpůsobuje“. Smyslem přijetí ZOPH byla racionalizace a optimalizace peněžního hotovostního oběhu a působení proti závažné hospodářské trestné činnosti, korupci, legalizaci výnosů z trestné činnosti (tzv. praní špinavých peněz), a také dosažení vyšší bezpečnosti zúčastněných subjektů. Proto definuje situace, v nichž musí jednotlivé subjekty provést bezhotovostní platby, resp. zakazuje hotovostní platby mezi subjekty nad stanovený limit. Neomezené poskytování a přijímání nadlimitních hotovostních plateb v oblasti veřejných dražeb by skýtalo obrovský prostor pro „praní špinavých peněz“, což by bylo v rozporu se smyslem a účelem ZOPH. Podle žalovaného byl ZVD koncipován v souladu se ZOPH a jejich ustanovení se navzájem nevylučují. I z důvodové zprávy k novele ZVD vyplývá, že „novele připouští, aby dražebník v dražební vyhlášce vyloučil možnost skládání dražební jistoty v hotovosti do rukou dražebníka, měla-li by její výše přesáhnout limit stanovený v ZOPH“. Z toho podle žalovaného vyplývá, že samotný ZVD vychází ze ZOPH. ZVD připouští několik možností jak uhradit cenu dosaženou vydražením, proto i v předmětné dražební vyhlášce v čl. IX pod bodem 1 bylo stanoveno, že vydražitel je povinen uhradit cenu dosaženou vydražením buď bankovním převodem na účet dražebníka, poštovní poukázkou nebo v hotovosti do pokladny dražebníka. Dražebník v dražební vyhlášce uvedl bankovní spojení – číslo svého bankovního účtu a ze spisového materiálu dále vyplývá, že sám vydražitel na tento účet uhradil část ceny stanovené vydražením ve výši 4 mil. Kč, a to dokonce ve stejný den, kdy došlo k nadlimitní hotovostní úhradě zbývajících částky 8 mil. Kč (celková vydražená částka činila 12 mil. Kč). Z dražební vyhlášky i samotného způsobu úhrady jedné části vydražené částky je zřejmé, že také druhá částka ve výši 8 mil. Kč nemusela být uhrazena v hotovosti a mohla být převedena bezhotovostně na účet vydražitele. Jelikož sporná částka nemusela být bezvýhradně uhrazena v hotovosti, nebyla proto splněna podmínka pro využití výjimky v ust. § 4 odst. 1 ZOPH. K třetí žalobní námitce žalovaný uvedl, že nesouhlasí s názorem žalobce v tom, že byly porušeny principy správního trestání, a že by správní orgán rozhodoval v neprospěch žalobce. Prvostupňový správce daně postupoval v souladu se ZOPH i správním řádem. Řádně zahájil správní řízení, o ústním jednání sepsal protokol a na základě nashromážděných podkladů vydal rozhodnutí ve věci. Rozhodnutí obsahuje veškeré náležitosti, které musí obsahovat podle ust. § 68 správního řádu. Byly v něm uvedeny podklady, které správce daně vedly k vydání rozhodnutí, a také úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Postupoval v souladu s ust. § 50 odst. 4 správního řádu a se zásadou volného hodnocení důkazů. Podle žalovaného je z rozhodnutí zřejmé, že se správní orgán zabýval všemi hledisky, opatřil si veškeré potřebné důkazní prostředky, z nich vyvodil skutková a právní zjištění, a poté správním uvážením, při respektování zákonem stanovených kritérií a v souladu s logickým uvažováním a platnou judikaturou, dospěl k rozhodnutí. Z odůvodnění rozhodnutí je rovněž zřejmé, jaké úvahy vedly právní orgán k uložení sankce ve výši 50.000,- Kč. Na výši uložené sankce by nemělo vliv ani to, pokud by správní orgán postupoval podle ZOPH účinného do 19.8.2008 (do novely), neboť novela zákona přinesla pouze zrušení minimální výše pokuty 10.000,- Kč, přitom pro obě kategorie deliktů byly stanoveny různé výše sankce. Pro osoby fyzické byla snížena maximální výše sankce z 5 mil. Kč na 500.000,- Kč a pro právnické osoby byla

původní horní hranice zachována. Vzhledem k částce, o jakou byl v předmětné věci stanovený limit v ZOPH překročen, byla sankce uložena při dolní hranici zákonné sazby a v přiměřené výši. Žalovaný proto nesouhlasí s návrhem žalobce na upuštění od potrestání nebo snížení trestu. Správní orgán přihlédl i k funkcím, které sankce obecně plní, když musel být zohledněn i právem chráněný zájem vyplývající mimo jiné z účelu, pro který byl ZOPH přijat. Šlo o omezení plateb v hotovosti, jejichž výše by mohla narušit peněžní styk, popř. by mohla zastírat daňové úniky. Jelikož podle žalovaného v dané věci nedošlo k vydání nezákonného rozhodnutí a námitky žalobce jsou nedůvodné, navrhl žalovaný soudu, aby žalobu zamítl.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že vyjádření žalovaného svědčí o nepochopení dané problematiky. Žalobce opakovaně zdůraznil, stejně jako v žalobě, že k předmětnému skutku (přijetí hotovostní platby žalobcem) došlo dne 25.6.2008, tedy za účinnosti původního znění ZOPH, a proto při posouzení jeho trestnosti mělo být postupováno podle této původní právní úpravy a měla tedy být zkoumána otázka zavinění. ZOPH je účinný od 1.7.2004 a s účinností od 19.8.2008 byl novelizován zákonem č. 303/2008 Sb., který mimo jiné nově zavedl objektivní odpovědnost právnických osob za správní delikt spočívající v porušení ZOPH. Názor žalobce žalovaný odmítl s tím, že s odkazem na přechodné ustanovení v čl. II zákona č. 303/2008 Sb., se mají dokončit podle starší právní úpravy pouze ta řízení, která již byla v minulosti zahájena, avšak nebyla pravomocně skončena, a z toho ještě žalovaný nesprávně dovodil, že jelikož dotčené správní řízení bylo zahájeno až po novelizaci ZOPH, nebylo jej tedy možné dokončit podle starší právní úpravy. Žalobce dále uvedl, že je přesvědčen, že ZOPH neporušil, neboť se na něho vztahuje výjimka uvedená v ust. § 4 odst. 1 ZOPH. Podle citovaného ustanovení totiž limit pro platby v hotovosti neplatí, jde-li o platbu, která podle zvláštního právního předpisu musí být provedena v hotovosti (ZOPH odkazuje na ZVD). Žalovaný však s tímto názorem žalobce nesouhlasil, protože se podle něj vztahuje tato výjimka pouze na ty platby, které nemohou být provedeny jinak než v hotovosti, přitom v daném případě podle žalovaného platba v hotovosti být provedena nemusela. Žalobce také zdůraznil, že v průběhu let 2009-2010 s ním bylo vedeno několikero správních řízení pro porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH, kterých se měl žalobce dopustit před tím, než mu bylo doručeno první meritorní rozhodnutí v některém z těchto řízení. Přitom nebyly aplikovány principy správního trestání, když správce daně neposoudil jednání jako vícečinný souběh a žalobci uložil trest za každý skutek zvlášť. Přitom žalovaný na tuto námitku reagoval pouze tak, že popsal průběh řízení od jeho zahájení až do vydání rozhodnutí a konstatoval, že bylo postupováno zcela v souladu se ZOPH a správním řádem. Žalobce se s výkladem žalovaného nemohl ztotožnit. Již v žalobě poukazoval na judikaturu, podle které se trestnost správních deliktů řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů. Základním pravidlem pro časovou působnost trestních zákonů je, že trestnost činů se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Platí zde zákaz retroaktivity zákona. Zásada zákazu retroaktivity se týká všech podmínek trestní odpovědnosti (včetně zavinění) i ukládání trestu. Výjimku představuje pouze případ, kdy pozdější zákon je pro pachatele příznivější, v takovém případě se použije tento pozdější zákon. Trestnost činu je otázkou hmotného práva, a proto se posuzuje podle doby jeho spáchání. Správnost tohoto závěru potvrzuje též judikatura Ústavního soudu, např. v nálezu Ústavního soudu ze dne 4.2.1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, z něhož vyplývá, že „obecně v případech časového střetu staré a nové právní úpravy platí nepravá retroaktivita, tj. od účinnosti nové právní normy se i právní vztahy, vzniklé podle zrušené právní normy, řídí právní normou novou. Vznik právních vztahů, existujících před nabytím účinnosti nové právní normy, právní nároky, které z těchto vztahů vznikly, jakož i vykonané právní úkony, se řídí zrušenou právní normou (důsledkem opačné interpretace střetu právních norem by byla pravá retroaktivita). Aplikuje se tedy princip ochrany minulých právních skutečností, zejména

právních konání“. Analogicky s trestním právem tedy nemůže správní orgán posuzovat trestnost skutku podle normy, která nabyla účinnosti až po jeho spáchání, a která je nepochybně přísnější, neboť zakládá objektivní odpovědnost příjemce platby bez ohledu na zavinění, zatímco podle původní právní úpravy muselo být prokazováno zavinění alespoň ve formě vědomé nedbalosti. Zavinění je otázkou hmotněprávní a nikoliv procesní, a proto musí být vždy posouzeno podle právní normy účinné v okamžiku spáchání skutku. Pokud byl předmětný skutek spáchán dne 25.6.2008, bylo nezbytné posoudit zavinění podle původní právní úpravy před novelizací ZOPH (před 19.8.2008, kdy nabyla účinnosti novela ZOPH provedená zákonem č. 303/2008 Sb.). Přechodné ustanovení v čl. II zákona č. 303/2008 Sb., kterým žalovaný argumentuje, se týká výhradně procesní stránky a upravuje pouze postup v řízení. Z dikce přechodného ustanovení „řízení se dokončí“ vyplývá, že upravuje problematiku neukončených řízení před účinností nového procesního předpisu. Ustanovení bylo včleněno do ZOPH, neboť tento právní předpis obsahuje hmotněprávní i procesní ustanovení. Přechodné ustanovení zákona č. 303/2008 Sb. nelze vykládat tak, že podle novelizovaného znění ZOPH má být posuzována i hmotněprávní stránka, tedy i protiprávnost jednání. Argumentace žalovaného, že jelikož předmětné správní řízení bylo zahájeno až za účinnosti nové právní úpravy, je proto třeba postupovat kompletně ve všech otázkách podle nové právní úpravy, je podle žalobce zcela nesprávná. Žalobce trval na tom, že trestnost skutku měla být posouzena podle ZOPH v jeho původním znění před novelou, a že správce daně měl zkoumat i otázku zavinění žalobce. To však správce daně neučinil, jak ve svém písemném vyjádření přiznal i žalovaný. Jelikož se oba správní orgány nezabývaly otázkou zavinění žalobce, jsou jejich rozhodnutí nezákonná. Žalobce měl dále za to, že ZVD předpokládá, že finanční operace podle tohoto zákona budou prováděny v hotovosti, proto se na něj musí vztahovat výjimka uvedená v § 4 odst. 1 ZOPH. Tento názor žalobce podporuje rovněž dikce ust. § 20 odst. 1 písm. g) ZVD. Z posledně citovaného ustanovení je zřejmé, že dražebník v dražební vyhlášce nemůže vyloučit platby v hotovosti, může pouze připustit „i jiný způsob úhrady“. Je na vydražiteli jaký z možných způsobů úhrady zvolí. Může zvolit i platbu v hotovosti. Podle ZVD musí vždy existovat varianta platby v hotovosti. Pokud by toto žalobce jako dražebník nerespektoval, dopouštěl by se porušení ZVD, přičemž důsledkem může být až neplatnost dražby (§ 24 odst. 3 ZVD). Podle žalobce nepřináší hotovostní úhrada vydražiteli nadměrné obtíže v podobě sankcí za porušení ZOPH, neboť taková úhrada představuje již shora zmíněnou výjimku ze ZOPH, a proto nemůže být sankcionována. Žalobce souhlasí s názorem žalovaného, že ZOPH a ZVD na sebe odkazují, ovšem v tom smyslu, že ZVD představuje výjimku ze ZOPH. Podle žalobce představuje ZVD ve vztahu k ZOPH *lex specialis*, tj. speciální právní úpravu, mající přednost před právní úpravou obecnou (*lex specialis derogat generali*). S ohledem na výše uvedené žalobce trval na tom, že hotovostní platby prováděné v souvislosti s dražbou představují výjimku z působnosti ZOPH, tedy, že přijetí takové platby nemůže být správním deliktem podle ZOPH. Pokud jde o částku 8 mil. Kč zaplacenou jako část doplatku ceny dosažené vydražením, pak tato podle žalobce nebyla zaplacená „poskytovatelem platby“ ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) ZOPH, protože podle citovaného ustanovení je poskytovatelem platby ten, kdo platbou uhrazuje závazek. Přitom limit pro platby v hotovosti se podle ust. § 4 odst. 1 ZOPH vztahuje pouze na poskytovatele platby. Předání části doplatku ceny dosažené vydražením není úhradou závazku, jelikož žádný závazek nikdy nevznikl. Udělením příklepu dražebníkem nevzniká vydražiteli závazek uhradit cenu předmětu dražby. Vydražitel není povinen cenu předmětu dražby zaplatit, resp. dražebník nemá nárok na zaplacení této ceny a nemůže ji na vydražiteli vymáhat. Následek nezaplacení ceny předmětu dražby je upraven v § 28 odst. 3 a 4 ZVD a jedná se pouze o povinnost vydražitele uhradit náklady zmařené dražby, případně náklady nové dražby. Pojmem „závazek“ se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23.2.2011, č.j. 1 Afs 91/2010-45, přičemž dovodil, že jde o takový typ občanskoprávního

vztahu, na jehož základě je dlužník povinen druhému účastníku (věřiteli) poskytnout zpravidla majetkovou hodnotu a věřitel je oprávněn takové plnění od dlužníka požadovat. Avšak ani podle tohoto výkladu nemůže být předmětná platba plněním závazku. S odkazem na výše uvedený judikát Nejvyššího správního soudu žalobce uvedl, že není rozhodné, co zákonodárce vyjádřit chtěl, ale co lze ze zákona vyčíst. V případě pochybností jsou orgány veřejné moci povinny postupovat mírněji (in dubio mitius) a není možné připustit extenzivní výklad pojmu závazek. V textu citovaného rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že „pokud se zákonodárce rozhodl v právním předpisu regulovat pouze určitý okruh plateb v hotovosti, nemohou orgány aplikující právo ZOPH vykládat širěji a podrobit režimu sankcí ukládaných tímto zákonem jakékoliv nadlimitní platby v hotovosti“. Uvedené tedy žalobce shrnul tak, že předání části doplatku ceny dosažené v dražbě není závazkovou povinností, vydražitel žádný závazek ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) ZOPH neplnil, a proto platbu nelze podřídít pod limity stanovené ZOPH. Podle žalobce žalovaný dále nepochopil obsah žalobní námitky, týkající se porušení principů správního trestání, neboť se vyjádřil k úplně jiným skutečnostem. Žalobci se přitom jednalo o to, že jedním správním orgánem bylo vedeno několik správních řízení pro porušení téhož ustanovení ZOPH a bylo uloženo několik sankcí, ačkoliv měla být uložena jen jediná sankce, a to jako úhrnný či souhrnný trest. Žalobce v první polovině roku 2008 přijal v několika případech hotovostní platby převyšující limit stanovený ZOPH. Přitom jednal v dobré víře, že mu takové jednání ZOPH umožňuje. Podle názoru žalobce jsou tato jednání ve vzájemném vícečinném souběhu, což odpovídá trestněprávní teorii, neboť právní úprava správních deliktů tuto otázku neřeší. Tento názor podporuje i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18.6.2009, č.j. 1 As 28/2009-62, v němž uvedl, že při trestání správních deliktů tímž správním orgánem, se přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů. Nutnost aplikace tohoto trestněprávního institutu vyplývá z obecné potřeby použít ve prospěch obviněného analogii z trestního práva ve správním trestání všude tam, kde vzhledem k neexistenci jednotného kodexu správního trestání nejsou výslovně upraveny některé základní zásady a instituty, jež by měly být zohledněny v případě jakéhokoliv veřejnoprávního deliktu. Podle trestněprávní teorie jsou souběhem případy, kdy pachatel spáchal několik trestných činů dříve, než byl pro některý z těchto trestných činů odsouzen, tj. než byl za takový čin vyhlášen odsuzující rozsudek soudem 1. stupně, a to za podmínky, že tento rozsudek později nabyl právní moci, a že o něm neplatí fikce neodsouzení. Prvním meritorním rozhodnutím pro porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH bylo rozhodnutí správce daně ze dne 22.6.2009, č.j. 110082/09/336960709849, které bylo následně potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 26.10.2009, č.j. 16639/09-1500-705878, které nabylo právní moci dne 29.10.2009. V tomto správním řízení byl žalobce postižen za skutek spáchaný dne 26.5.2008 (skutek spáchaný dříve, než nyní projednávaný skutek) a byla mu uložena pokuta ve výši 20.000,- Kč. Po tomto okamžiku již žalobce žádné nadlimitní platby z opatrnosti nepřijímal, ačkoliv byl přesvědčen, že takové platby přijímat může s ohledem na výjimku uvedenou v ZOPH. Podle žalobce jsou tak ve vzájemném vícečinném souběhu skutky, které byly spáchány před vyhlášením prvního rozhodnutí, ohledně kterých finanční úřad zahájil s žalobcem několikero správních řízení pro podezření ze spáchání stejného správního deliktu. Nejprve se jednalo o skutek spáchaný dne 26.5.2008, dále o skutek spáchaný dne 25.6.2008, který je předmětem správní žaloby, dále to byl skutek spáchaný dne 16.6.2009, a také skutek spáchaný dne 20.7.2009. Podle žalobce bylo možno dovodit, že nejméně první tři skutky byly ve vícečinném souběhu. Ohledně nich měl finanční úřad vést společné řízení a vydat jedno rozhodnutí, kterým by uložil jediný úhrnný trest podle absorpční zásady, tj. ustanovení vztahujícího se na nejprísněji postižitelný správní delikt. Nejvyšší správní soud definuje v rozsudku ze dne 22.9.2005, sp. zn. 6 As 57/2004, podstatu absorpce trestů tak, že její podstata tkví v absorpci sazeb, že přísnější trest pohlcuje mírnější, sbíhající delikty jsou tak postiženy pouze trestem stanoveným pro nejtěžší z nich, což při

stejných sazbách pokut znamená, že správní orgán posoudí závažnost deliktu a úhrnný trest uloží podle sazby za nejzávažnější z těchto deliktů (závažnost je pak nutno posuzovat především s ohledem na charakter individuálního objektu deliktu, tedy zájem, proti kterému delikt směřuje a k jehož ochraně je příslušné ustanovení především určeno). Podle žalobce však popsáním způsobem žalovaný ani správce daně nepostupovali. Správce daně rozhodl v rozporu s výše uvedenými principy správního trestání a tento nezákonný postup žalovaný následně potvrdil. Tím zatížil řízení vadou, která má za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Obsahem připojených správních spisů jsou mimo jiné prvostupňové i druhostupňové rozhodnutí správních orgánů, a také odvolání žalobce.

Obsahem soudního spisu jsou mimo jiné přílohy žaloby, konkrétně rozhodnutí Finančního úřadu v Uherském Hradišti ze dne 22.6.2009, č.j. 110082/09/336960709849, ve spojení s odvolacím rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně ze dne 26.10.2009, č.j. 16639/09-1500-705878, kterým bylo zamítnuto odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí správce daně, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 20.000,- Kč za porušení povinnosti stanovené v ust. § 4 ZOPH. Dále je obsahem soudního spisu oznámení Finančního úřadu v Uherském Hradišti o zahájení správního řízení jednak ze dne 9.9.2010, č.j. 135781/10/336960709849, a jednak z 24. 5. 2010, č.j. 92931/10/336960705476. Předkládanými doklady chtěl žalobce doložit množství sbíhajících se skutků a správních řízení vedených vůči jeho osobě z titulu porušení ZOPH.

Dříve, než se Krajský soud v Brně mohl zabývat důvodností žaloby, zkoumal, zda jsou ve věci splněny podmínky řízení. Při tom dospěl k názoru, že žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě ve smyslu ust. § 72 odst. 1 s.ř.s., osobou k tomu oprávněnou ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s. a jde o žalobu přípustnou (§ 68 a § 70 s.ř.s.).

Krajský soud v Brně přezkoumal obě napadená správní rozhodnutí, jakož i řízení předcházející jejich vydání, a to v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 71 odst. 1 a § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.). Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání za splnění podmínek ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žaloba je důvodná.

Krajský soud v Brně konstatuje, že spor mezi účastníky je v rovině právní. Soud se ztotožňuje s žalobní argumentací žalobce v tom, že žalovaný nesprávně posoudil časovou působnost novely ZOPH a rozhodl tak o skutku podle znění ZOPH, jež se na daný případ nevztahovalo. Postup žalovaného, při nesprávné aplikaci právních předpisů, tak činí napadené rozhodnutí nezákonným.

Vzhledem k neexistenci jednotného kodexu správního trestání v českém právním řádu, nejsou výslovně upraveny některé základní zásady a instituty, které by měly být zohledněny v případě jakéhokoli veřejnoprávního deliktu. Proto je konstantně judikována aplikovatelnost principů trestního práva na oblast správního trestání. Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozhodnutí ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 8 As 17/2007, že „trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů“, přičemž odkázal i na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (viz sdělení Federálního Ministerstva zahraničních věcí č.j. 209/1992 Sb.), která podle stabilní judikatury Evropského soudu pro

lidská práva rozumí „trestním obviněním“ ve smyslu svého čl. 6 odst. 1 i řízení o sankcích ukládaných správními úřady za přestupek nebo jiný správní delikt. Z uvedeného vyplývá, že časová působnost správně deliktních norem se řídí totožnými principy jako časová působnost trestních norem. Totéž platí pro trestnost správních deliktů, které se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů. Pro časovou působnost trestních zákonů přitom platí, že trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Striktně se uplatňuje zásada zákazu retroaktivity, která se týká všech podmínek trestní odpovědnosti (včetně zavinění) i ukládání trestu. Trestní právo je ovládáno principem právní jistoty, podle něhož nikdo nemůže být postižen za své činy, shledá-li je až později zákonodárce trestnými. Jedinou výjimku představuje případ, kdy pozdější zákon je pro pachatele příznivější, v takovém případě se použije tento pozdější zákon. V trestněprávních normách je tedy zakotvena zásada, že trestní předpisy nepůsobí nazpět, a proto otázka hmotného práva, jakou je trestnost činu, se zásadně posuzuje podle doby jeho spáchání a aplikuje se tak předpis účinný v době spáchání tohoto trestného skutku. Analogicky s trestním právem tedy správní orgán nemůže posuzovat trestnost skutku podle normy, která nabyla účinnosti až po jeho spáchání, a která je navíc nepochybně přísnější, neboť zakládá objektivní odpovědnost, v daném případě příjemce platby, bez ohledu na jeho zavinění.

Jelikož k posuzovanému skutku, kdy žalobce přijal hotovostní platbu, došlo dne 25. 6. 2008, tedy za účinnosti ZOPH v původním znění před jeho novelou (ZOPH je účinný od 1. 7. 2004, přičemž byl novelizován pouze jednou, a to zákonem č. 303/2008 Sb. s účinností od 19. 8. 2008), mělo být postupováno při posouzení jeho trestnosti podle původní právní úpravy ZOPH, a měla tedy být zkoumána i otázka zavinění.

Podle ust. § 6 odst. 2 ZOPH, v původním znění do 18. 8. 2008, uloží kontrolní orgán pokutu ve výši podle odst. 1 (až do výše 5 mil Kč, nejméně však 10.000 Kč) i příjemci hotovostní platby, pokud tato platba přesáhla limit (podle § 4 odst. 1 cit. zák. znamená limit částku 15.000 EUR a překročení limitu pak částku převyšující 15.000 EUR) a příjemce platby musel vědět, že jejím uskutečněním došlo k porušení tohoto zákona. Z citace tohoto ustanovení je zřejmé, že pokud by správní orgány toto ustanovení správně aplikovaly ve znění před novelou ZOPH, muselo by být u žalobce prokazováno zavinění alespoň ve formě vědomé nedbalosti. Správní orgány tak neučinily a na předmětný skutek aplikovaly ust. § 6 odst. 2 ZOPH ve znění po novele (účinné od 19. 8. 2008), podle něhož se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že přijme hotovostní platbu, která byla provedena v rozporu s ZOPH. Z citace tohoto ustanovení v pozdějším znění ZOPH je zřejmé, že aktuální právní úprava ve znění po novele ZOPH s účinností od 19. 8. 2008 je pro žalobce přísnější, protože zakládá objektivní odpovědnost příjemce platby, který je odpovědný bez ohledu na zavinění. Naproti tomu podle původní právní úpravy ZOPH (ve znění do jeho novely) muselo být prokazováno zavinění příjemce platby. O správní delikt by se tak u žalobce jednalo pouze v případě, pokud by jako příjemce platby prokazatelně musel vědět, že přijetím této hotovosti porušuje ZOPH. Zavinění je rovněž otázkou hmotněprávní, nikoliv procesní, a proto musí být vždy posuzováno podle právní normy účinné v okamžiku spáchání skutku, tedy ke dni 25. 6. 2008 (přijetí hotovostní platby žalobcem). Tedy i otázku zavinění skutku žalobcem bylo nutno posoudit podle původní právní úpravy ZOPH před jeho novelizací.

Trestnost předmětného skutku měla tedy být posuzována podle ZOPH v jeho původním znění před novelou (účinnost do 18. 8. 2008), a nikoliv podle normy, která nabyla účinnosti až po spáchání skutku, a která je pro žalobce nepochybně přísnější. I v oblasti správního trestání je nutno aplikovat obecnou zásadu zákazu retroaktivity vyplývající z obecných zásad trestního

práva. Jelikož žalovaný rozhodoval o předmětném skutku podle normy, která na daný skutek nedopadala, rozhodl v důsledku nesprávného právního posouzení časové působnosti normy v neprospěch žalobce, a to v rozporu s právními předpisy. Pokud by posuzoval skutek správně podle ZOPH v jeho původním znění (které však ve věci aplikováno nebylo), musel by zkoumat zavinění žalobce. Žalobce v této souvislosti několikrát zdůraznil, že je přesvědčen, že přijetím dotčené platby nedošlo k porušení ZOPH. Namítal, že o tvrzeném porušení ZOPH nevěděl, neboť se řídil textem ZVD a ZOPH, ze kterého dovodil, že hotovostní operace podle ZVD představují přípustnou výjimku ze ZOPH. Domníval se tedy, že nejedná protiprávně, a že není odpovědný za správní delikt. Pokud by žalovaný z uvedeného důvodu dospěl k závěru, že nebyl naplněn tento subjektivní znak správního deliktu, pak by podle původní právní úpravy ani nemohlo dojít ke spáchání správního deliktu, z důvodu nenaplnění všech jeho znaků.

Výše uvedené platí i přes právní úpravu přechodných ustanovení novely ZOPH, když podle čl. XII se řízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, dokončí podle dosavadní právní úpravy. Toto ustanovení se týká výhradně procesní stránky věci a upravuje se jím další postup v řízení v případě pravomocně neskončených řízení zahájených před účinností nového procesního předpisu. Toto přechodné ustanovení však v žádném případě nelze vykládat tak, že podle novelizovaného znění ZOPH má být posuzována i hmotněprávní stránka věci, tedy protiprávnost zkoumaného jednání. Žalovaný nesprávně vyhodnotil, že podle novelizovaného znění má být postupováno v řízeních neskončených před dotčenou novelizací nejen procesně, ale že má být podle nového znění posuzována i protiprávnost jednání, tedy hmotné právo. Nelze akceptovat postup žalovaného, že jelikož správní řízení ve věci bylo zahájeno až za účinnosti nové právní úpravy (po 18. 8. 2008), je třeba postupovat kompletně ve všech otázkách, včetně posouzení skutku a odpovědnosti žalobce, pouze podle této nové právní úpravy. Naopak trestnost předmětného skutku měla být posouzena podle ZOPH v jeho původním znění do 18. 8. 2008 před novelou, jenž byl účinný v době spáchání skutku, a správní orgány proto měly zkoumat i otázku zavinění žalobce, což tehdejší právní úprava požadovala. To však neučinily, otázkou zavinění žalobce se nezabývaly, skutek posoudily podle nesprávné právní úpravy, a proto je jejich rozhodnutí nezákonné.

Shora uvedené důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného již postačovaly k jeho zrušení. Pro úplnost rozhodnutí se však krajský soud vyjádří i k dalším žalobcem uplatněným námitkám.

Žalobce dále brojil proti nesprávně právně posouzenému skutku, protože žalobcovo přijetí doplatku ceny dosažené vydražením ve veřejné dražbě nepředstavuje porušení ZOPH. Rovněž krajský soud se zabýval absencí porušení ZOPH, když hotovostní operace podle ZVD představují přípustnou výjimku ze ZOPH. Podle ust. § 4 odst. 1 ZOPH ve znění do 18. 8. 2008 je poskytoval platby, jejíž výše překračuje částku 15.000 EUR (dále jen „limit“), povinen provést platbu bezhotovostní; to neplatí, jde-li o platbu, která musí být provedena v hotovosti podle zvláštního právního předpisu (v poznámce pod čarou č. 2 odkazováno například na ZVD nebo na zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů). Z uvedeného vyplývá, že hotovostní platby prováděné podle zvláštních právních předpisů, na které ust. § 4 odst. 1 ZOPH v poznámce č. 2 pod čarou odkazuje, představují výjimku z působnosti ZOPH, který jinak obecně stanoví, že platby v nadlimitních částkách je třeba provést bezhotovostně.

Žalobce se zabývá organizováním dražeb ve smyslu ZVD. Při výkonu své činnosti pravidelně operuje s finančními prostředky účastníků dražeb. Uvedené situace rovněž předpokládá ZVD, tedy že finanční operace budou prováděny především v hotovosti. Tento způsob úhrady vyplývá z charakteru předmětné činnosti. Podle ust. § 20 odst. 1 písm. g) ZVD dražebník vyhlásí konání dražby dražební vyhláškou, v níž mimo jiné uvede, je-li přípustný jiný způsob úhrady ceny dosažené vydražením než úhrada v hotovosti; způsob úhrady ceny dosažené vydražením nesmí být pro vydražitele spojen s nadbytečnými obtížemi.

Podle ust. § 14 odst. 2 ZVD je účastník dražby povinen složit dražebníkovi ve lhůtě uvedené v dražební vyhlášce dražební jistotu v penězích nebo ve formě bankovní záruky; dražebník je povinen umožnit oba uvedené způsoby. Přesahuje-li dražební jistota částku odpovídající 15.000 EUR, může být v dražební vyhlášce vyloučeno její složení v hotovosti do rukou dražebníka.

Z výše uvedeného je zřejmé, že zákonodárce v případě veřejných dražeb počítá s úhradou v hotovosti, vedle které připouští i další způsoby úhrady. Je přitom nepochybné, že dražebník v dražební vyhlášce nemůže úhradu v hotovosti vůbec vyloučit. Může pouze připustit i jiné způsoby placení. Je pak na vydražiteli, jaký z možných způsobů úhrady zvolí, přičemž vždy může zvolit platbu v hotovosti (ZVD platbu v hotovosti nevylučuje). Navíc platba v hotovosti podle ZVD byla předpokládána i při koncepci ZOPH, jak vyplývá z textu důvodové zprávy k ust. § 4 ZOPH, podle něhož je platba, která musí být provedena v hotovosti podle zvláštního právního předpisu, vyňata z povinnosti bezhotovostní platby. Jde především o platby uskutečněné ve veřejné dražbě, což se také projevilo v zákonné dikci ust. § 4 odst. 1 ZOPH a v poznámce č. 2 pod čarou k tomuto ustanovení. V posledně citovaném ustanovení je zakotvena obecná povinnost provádět bezhotovostně platby nad limit 15.000 EUR, avšak z tohoto pravidla je zakotvena výjimka, platící mimo jiné pro platby prováděné podle ZVD (viz citovaná poznámka pod čarou č. 2). Z uvedeného je zřejmé, že finanční operace prováděné dražebníkem v režimu ZVD představují zákonnou výjimku ze ZOPH pro přijímání nadlimitní hotovosti. Ve věci je podstatné, že dražebník se při výkonu své činnosti řídí ustanoveními ZVD, podle nichž v posuzované věci jednoznačně postupoval a žádné z těchto ustanovení neporušil. Úprava ZVD především počítá s hotovostními finančními operacemi a vedle toho umožňuje i další způsoby úhrady. Příkladem ani ust. § 14 odst. 2 věty poslední ZVD neukládá dražebníku povinnost vyloučit hotovostní složení nadlimitní dražební jistoty převyšující částku 15.000 EUR, pouze uvádí, že dražebník „může“ v dražební vyhlášce složení této hotovosti vyloučit (není ale stanoveno, že tak „musí“ učinit).

Nelze souhlasit s argumentací žalovaného, že úhrada ceny v hotovosti přináší vydražiteli nadměrné obtíže (ve smyslu § 20 odst. 1 písm. g) ZVD) v podobě sankcí za porušení ZOPH. Jak již bylo výše uvedeno, ZVD takovou úhradu nevylučuje, ale naopak předpokládá, přičemž hotovostní úhrada v režimu ZVD představuje výjimku ze ZOPH, a proto nemůže být sankcionována. ZVD a ZOPH, jako součást našeho právního řádu, se navzájem nevylučují, nýbrž na sebe odkazují v tom smyslu, že ZVD představuje výjimku z ust. § 4 odst. 1 ZOPH (viz poznámka pod čarou č. 2). ZVD je speciálním předpisem ve vztahu k obecné právní úpravě ZOPH.

Za této situace má krajský soud pochybnosti i o tom, zda je žalobce odpovědný za předmětný správní delikt, který je mu kladen za vinu, a tedy zda porušil předmětné ust. § 4 odst. 1 ZOPH. Z dikce ZVD je zřejmé, že přijímání nadlimitních plateb je dražebníkovi umožněno a není vyloučeno, a sám ZOPH v ust. § 4 odst. 1 odkazuje na ZVD, jako na výjimku z obecné povinnosti provádět nadlimitní platby bezhotovostně (poznámka pod čarou

č. 2 k ust. § 4 odst. 1 ZOPH). Z uvedeného tedy vyplývá, že hotovostní platby prováděné v souvislosti s dražbou představují výjimku z působnosti ZOPH. Za takové situace by bylo přijetí uvedené platby oprávněné, nikoliv v rozporu se zákonem a nemohlo by tak jít o správní delikt podle ZOPH.

Pokud žalobce brojil proti postupu žalovaného, který rozhodoval v rozporu s principy správního trestání, což mohlo mít podle něj za následek vydání nezákonného rozhodnutí, k tomu krajský soud uvádí, že na principy správního trestání dopadají principy trestního trestání. Žalobce uvedl, že v průběhu let 2009 a 2010 bylo vůči němu vedeno několikero správních řízení pro podezření z porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH, přitom žalovaný o této skutečnosti musel vědět ze své úřední činnosti. Žalobce v žalobě tvrdil, že první meritorní rozhodnutí, týkající se žalobcova porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH, bylo vydáno Finančním úřadem v Uherském Hradišti dne 22. 6. 2009, č.j. 110082/09/336960709849, podle něhož byla žalobci uložena pokuta ve výši 20.000,- Kč za porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH, neboť dne 26. 5. 2008 přijal od společnosti REAL KREDIT, a.s. platbu v hotovosti ve výši 1.000.000,- Kč jako dražební jistotu. Toto prvostupňové rozhodnutí bylo následně potvrzeno žalovaným Finančním ředitelstvím v Brně dne 26. 10. 2009, č.j. 16639/09-1500-705878, kterým bylo současně zamítnuto odvolání žalobce. Písemné vyhotovení obou tvrzených správních rozhodnutí žalobce založil do soudního spisu jako přílohu žaloby. Žalovaný se však nevyjádřil k obsahu uvedené žalobní námitky, včetně toho, že vůči žalobci vedl tentýž finanční úřad několikero správních řízení pro podezření ze spáchání totožného správního deliktu (porušení ust. § 6 odst. 2 ZOPH), naopak obsah této námitky nepochopil a vyjádřil se ke zcela jiným skutečnostem, týkajících se řádného zahájení správního řízení, sepisu protokolu o ústním jednání, obsahových náležitostí rozhodnutí ve smyslu ust. § 68 a § 50 odst. 4 správního řádu. Za této situace nemohl krajský soud konfrontovat tvrzení žalobce s vyjádřením žalovaného. Žalobcem předložená rozhodnutí z jiných správních řízení vedených vůči jeho osobě však nebyla součástí správního spisu předloženého žalovaným v projednávané věci. Součástí správního spisu nebyla ani další žalobcem tvrzená správní rozhodnutí, která měla být údajně proti němu také vedena (do soudního spisu ještě založil oznámení Finančního úřadu v Uherském Hradišti o zahájení správního řízení ze dne 9. 9. 2010, č.j. 135781/10/336960709849, a ze dne 24. 5. 2010, č.j. 92931/10/336960705476). Žalovaný se k této otázce vůbec nevyjádřil ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí ani ve svém písemném vyjádření k žalobě. Je však zřejmé, že vůči žalobci bylo zahájeno několikero správních řízení pro stejný správní delikt totožným finančním úřadem. Z žalobcem doloženého prvostupňového rozhodnutí Finančního úřadu v Uherském Hradišti ze dne 22. 6. 2009, potvrzeného Finančním ředitelstvím v Brně dne 26. 10. 2009, je dokonce zřejmé, že žalobci byla uložena pokuta ve výši 20.000,- Kč za přijetí hotovosti ve výši 1 mil. Kč dne 26. 5. 2008 od společnosti REAL KREDIT, a.s. jako dražební jistoty za soubor nemovitostí „Bytový dům v ulici Habrové“. Přitom na podkladě projednávané správní žaloby je posuzován související skutek, kdy žalobci byla uložena pokuta ve výši 50.000,-Kč za přijetí hotovosti ve výši 8 mil. Kč dne 25. 6. 2008 od společnosti REAL KREDIT, a.s. jako část doplatku ceny dosažené vydražením za stejný soubor nemovitostí „Bytový dům v ulici Habrové“. Z uvedeného je zřejmé, že nebyly ani dva posledně označené skutky ze dne 26. 5. a 25. 6. 2008 posuzovány společně, a byla-li shledána odpovědnost za předmětný správní delikt, nebyly ani trestány podle obecných zásad trestního práva pro ukládání trestů. Je otázkou pro žalovaného, kolik takových správních řízení bylo vůči žalobci vedeno. Pokud bylo vůči žalobci vedeno několikero správních řízení pro přijetí nadlimitní hotovosti v souvislosti s jeho činností (došlo-li vůbec k porušení ZOPH) a docházelo-li k těmto skutkům v období před doručením prvního meritorního rozhodnutí v dotčených správních řízeních, pak by bylo nutno jednání žalobce kvalifikovat v souladu s teorií trestního práva

jako vícečinný souběh stejnorodý u spáchaných správních deliktů. Jednání v souběhu je pak nutno trestat podle obecných zásad trestního práva pro ukládání trestů. Správní orgány však zřejmě tímto způsobem nepostupovaly.

Pokud bylo FÚ v Uherském Hradišti vedeno vůči žalobci několik správních řízení pro porušení téhož ustanovení zákona a bylo mu uloženo několik sankcí, ačkoliv měla být uložena sankce jediná jako úhrnný či souhrnný trest, pak šlo o postup, který nebyl v souladu s účely správního trestání (ukládání trestů za každý delikt zvlášť). Jsou-li vedena jednotlivá správní řízení odděleně, přičemž odděleně jsou ukládány i tresty a pokuty, pak je uměle navyšována výše uložených sankcí i nákladů řízení. Pokud žalobce přijal v několika případech nadlimitní hotovostní platby, pak tato jednání, jednalo-li se o souběh správních deliktů, měla být posuzována ve vzájemném vícečinném souběhu, a správní orgány měly postupovat analogicky podle norem trestního práva, když právní úprava správních deliktů se touto otázkou nezabývá, tj. mělo být zahájeno pro všechny delikty jedno společné řízení ve smyslu ust. § 43 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Správnost takového postupu již judikoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 6. 2009, č.j. 1 As 28/2009-62, když dovodil, že *„při trestání správních deliktů týmž správním orgánem se přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů. Nutnost aplikovat tento trestněprávní institut vyplývá z obecné potřeby použít ve prospěch obviněného analogii z trestního práva ve správním trestání všude tam, kde vzhledem k neexistenci jednotného kodexu správního trestání v českém právním řádu nejsou výslovně upraveny některé základní zásady a instituty, jež by měly být zohledněny v případě jakéhokoliv veřejnoprávního deliktu.“* Z jiného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 8 As 17/2007, lze dovodit, že *„při trestání správních deliktů se v návaznosti na argumentaci shora přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů“*. Podle trestněprávní teorie jsou souběhem (konkurencí) případy, kdy pachatel spáchal několik trestných činů dříve, než byl pro některý z těchto trestných činů odsouzen. Časovou hranici představuje vyhlášení odsuzujícího rozsudku, který později nabyl právní moci a o němž neplatí fikce neodsouzení. Souběh trestných činů upravený v ust. § 43 a násl. trestního zákoníku by měl být vykládán analogicky pro správní trestání, včetně ukládání souhrnného (úhrnného) trestu při trestání souběhu správních deliktů.

V uvedeném případě by byly ve vzájemném vícečinném souběhu ty skutky žalobce, které by byly spáchány před vyhlášením prvního meritorního rozhodnutí správce daně (podle tvrzení žalobce se jednalo o rozhodnutí Finančního úřadu v Uherském Hradišti ze dne 22. 6. 2009, č.j. 110082/09/336960709849, které bylo potvrzeno Finančním ředitelstvím v Brně dne 26. 10. 2009, č.j. 16639/09-1500-705878, které nabylo právní moci dne 29. 10. 2009, přičemž šlo o skutek spáchaný dne 26. 5. 2008). O sbíhajících se skutecích (správních deliktech) mělo být vedeno společné řízení a mělo být vydáno jedno rozhodnutí, kterým by byl uložen jediný úhrnný (souhrnný) trest podle absorpční zásady, tj. podle ustanovení vztahujícího se na nejprísněji postižitelný správní delikt. Nejvyšší správní soud definoval rozsudkem ze dne 22. 9. 2005, sp. zn. 6 As 57/2004, podstatu absorpce trestů tak, že *„její podstata tkví v absorpci sazeb (prísnejší trest pohlcuje mírnejší trest). Sbíhající se delikty jsou tak postiženy pouze trestem stanoveným pro nejtěžší z nich, což při stejných sazbách pokut znamená, že správní orgán posoudí závažnost deliktu a úhrnný trest uloží podle sazby za nejzávažnější z těchto deliktů (závažnost je nutno posuzovat podle charakteru objektu deliktu, tedy zájmu, proti kterému delikt směřoval, a k jehož ochraně je příslušné ustanovení určeno).“* Podle této zásady je vyloučeno, aby se počítaly tresty za jednotlivé správní delikty, které mají být posuzovány v souběhu, naopak mírnější tresty jsou absorbovány a je ukládán pouze jediný úhrnný trest podle nejprísnejší postižitelného správního deliktu. Výše popsaným způsobem

však prvostupňový správce daně ani žalovaný nepostupovali. Prvostupňový správní orgán rozhodoval v rozporu s principy správního trestání, zahajoval pro každý skutek nové řízení a dokonce ani nevydal rozhodnutí, kterým by žalobci uložil úhrnný trest, přičemž tento nezákonný postup následně potvrdil i žalovaný, čímž zatížil řízení vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí. Pro úplnost zdejší soud odkazuje ještě na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2009, č.j. 1 As 28/2009-62, podle kterého platí, že *„nevedl-li správní orgán (v rozporu s ust. § 57 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích) společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, není takový postup ještě vadou řízení, je-li z odůvodnění následného rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována zásada absorpční pro ukládání trestů za souběh přestupků.“* Z uvedeného je pro posuzovaný případ zřejmé, že nevedení společného řízení o jednotlivých skutcích žalobce by ještě nemuselo způsobovat vadu řízení dopadající na zákonnost rozhodnutí, pokud by však z těchto navazujících rozhodnutí bylo patrné uplatnění zásad stanovených pro ukládání trestu za souběh správních deliktů. V posuzovaném případě však nejen že nebylo vedeno společné řízení o jednotlivých správních deliktech žalobce, ale z žalobcem označených správních rozhodnutí a z nyní přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného vůbec nevyplývá, že by byly uplatněny zásady pro ukládání trestu za souběh správních deliktů. Ačkoliv nyní posuzované správní řízení, ve kterém byla uložena žalobci pokuta ve výši 50.000,- Kč za předmětný správní delikt, proběhlo až po žalobcem tvrzeném správním řízení, v němž mu byla uložena pokuta ve výši 20.000,- Kč (rozhodnutím Finančního úřadu v Uherském Hradišti ze dne 22. 6. 2009 ve spojení s druhostupňovým rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně ze dne 26. 10. 2009), není zřejmé z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného i z rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, že by se souběhem správních deliktů vůbec zabývali a přistoupili k uplatnění zásad stanovených pro ukládání trestu za souběh správních deliktů. Přezkoumávané trestání žalobce tak není v souladu s právními předpisy ani s obecnými zásadami, což způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. V uvedené věci byly porušeny zásady správního trestání vycházející z trestněprávního trestání (trestní doktríny).

Z výše uvedených důvodů krajskému soudu nezbylo než konstatovat nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, které proto zrušil postupem podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku. V novém řízení a rozhodnutí o věci žalovaný zohlední výše uvedené závěry soudu, především týkající se správné aplikace ZOPH na daný skutek, posouzení odpovědnosti žalobce za správní delikt s ohledem na dikci ZVD a ZOPH, a také posouzení eventuálního souběhu správních deliktů žalobce s uplatněním obecných zásad správního trestání.

Výrok o náhradě nákladů soudního řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož má právo na náhradu nákladů řízení důvodně vynaložených plně úspěšný účastník proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci plně úspěšný (soud zrušil napadené rozhodnutí), soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť současně neshledal existenci jakýchkoliv důvodů vedoucích k jejich částečnému nepřiznání. Náhrada nákladů řízení sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.000,- Kč, dále z odměny za právní zastoupení advokátem, za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby, sepis a podání repliky k vyjádření žalovaného) po 2.100,- Kč podle § 6 odst. 1, § 7 bod 5 a § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), tedy celkem ve výši 6.300,- Kč za tři úkony právní služby, a dále z náhrady za tři režijní paušály (ke každému úkonu právní služby) po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 1 a 3 AT, tedy celkem 900,-

Kč za tři režijní paušály. Celková výše náhrady nákladů řízení, kterou je povinen žalovaný žalobci uhradit, tak činí 9.200,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 23. února 2012

JUDr. Jana Jedličková, v.r.
předsedkyně senátu